

Валерія Бирка
Науковий керівник – доц. Г.П. Бигар

Психічне здоров'я учнів початкової школи у навчально-виховному процесі

Соціально-економічні події, що відбуваються у нашій країні, віддзеркалюються не лише на долі Української держави, а й долі кожної людини. Вразливою категорією населення є діти молодшого шкільного віку, у яких ще недостатньо сформовані психічні процеси, в результаті чого вони досить часто неадекватно діють у складних ситуаціях, не у змозі належно аналізувати події та робити правильні висновки, а це призводить до виникнення дискомфорту і стресів.

Проблемі психічного здоров'я учнів початкової школи, присвячували увагу багато науковців. Зокрема, за визначенням М. С. Бачерикова, В. П. Петленка і Є. А. Щербини, **«психічне здоров'я – це такий відносно стійкий стан організму й особистості, який дає змогу людині усвідомлено, враховуючи свої фізичні й психічні можливості, а також навколишні природні та соціальні умови, здійснювати й забезпечувати свої індивідуальні й суспільні (колективні) біологічні та соціальні потреби на основі нормального функціонування психофізичних систем, здорових психосоматичних і соматопсихічних відносин в організмі»** [1;35-36]. Так, за С.Мартиненко, психічне здоров'я визначається як єдина і повноцінна життєдіяльність людини з притаманними їй видовими та індивідуальними біологічними, психологічними і соціальними функціями [4;60-67].

Зміст поняття не вичерпується медичними та психологічними критеріями, у ньому завжди віддзеркалюються суспільні та групові норми і цінності, які регламентують духовне життя людини.

Психічне здоров'я молодшого школяра залежить від багатьох чинників, серед яких: сім'я, школа, телебачення та інші засоби масової інформації (ЗМІ). Однак і з школою безпосередньо пов'язані такі фактори, як вікові кризи в період 6-7 років і велике розумове навантаження. Це і є основною причиною

виникнення перевантажень і погіршення психічного здоров'я молодших школярів.

Окрім цього, психологічні особливості молодших школярів сприяють швидкому засвоєнню соціального досвіду суспільства, як його позитивних так і негативних проявів.

Ще однією нагальною проблемою є труднощі у навчанні й загальне відставання учнів у школах. Об'єктивними причинами є: (слабкий стан здоров'я та погані побутові умови), а також виключаючи невелику частину дітей зі справді слабкими інтелектуальними можливостями (а не прогалинами в їхньому розвитку).

Для збереження психічного здоров'я молодших школярів велику роль відіграє правильно організований навчально-виховний процес. Тож учитель-класовод разом з дирекцією школи мають вправно слідкувати за психофізичним станом кожної дитини відповідно до вікових та індивідуальних можливостей школярів; створити оптимальні умови середовища навчання.

Важлива роль у збереженні психічного здоров'я молодших школярів належить практичному психологу школи, який повинен розробляти поради для вчителів і батьків, як зберегти і зміцнити психічне здоров'я дитини, подолати негативні прояви в суспільному житті, зберегти спокій, рівновагу, вселити надію на ліпше майбутнє.

Список літератури

1. Бачерников Н. Е., Петленко В. П., Щербина Е. А. *Философские вопросы психиатрии*. К., 1985. С. 35-36.
2. Калошин В.Ф. Психічне здоров'я школярів. Обдарована дитина. 2008. №1. С. 26-30.
3. Коцур Н.І. Психогігієна: Навчальний посібник для вузів. 1983. С. 57- 90.
4. Мартиненко С. Як зберегти психічне здоров'я дитини? Початкова школа. 2014. №5. С. 41-43.